

PËRMBAJTJA

Hyrja.....

Mirënjohjet.....

Si të përdoret ky doracak.....

Lista e shkurtesave.....

Përmbajtja e hollësishme.....

I. HYRJE NË SISTEMIN E TË DREJTAVE TË NJERIUT .....

II. MODULE NGA ÇËSHTJE TË TË DREJTAVE TË NJERIUT

.....

A. NDALIMI I TORTURËS.....

B. LIRIA NGA VARFËRIA.....

C. MOSDISKRIMINIMI.....

D. E DREJTA PËR SHËNDET.....

E. TË DREJTAT E GRAVE.....

F. SUNDIMI I LIGJIT DHE GJYKIMI I DREJTË.....

G. LIRITË FETARE.....

H. E DREJTA PËR ARSIMIM .....

I. TË DREJTAT E FËMIJËS.....

J. TË DREJTAT E NJERIUT GJATË KONFLIKTIT TË ARMATOSUR.....

K. PUNA.....

L. LIRIA E SHPREHJES DHE LIRIA E MEDIAVE.....

M. DEMOKRACIA.....

III. BURIMET PLOTËSUESE.....

Deklarata Universale për të Drejtat e Njeriut.....

Vërejtjet e Përgjithshme mbi Metodologjinë e Arsimit për të Drejtat e Njeriut

Fjalor i shprehjeve.....

Indeksi.....

PËRMBAJTJA E HOLLËSISHME

Hyrja.....

Mirënjohjet.....

Si të përdoret ky doracak .....

Lista e shkurtesave .....

Përmbajtja.....

Përmbajtja e hollësishme .....

I. HYRJE NË SISTEMIN E TË DREJTAVE TË NJERIUT

- A. Kuptimi i të Drejtave të Njeriut**
- B. Të Drejtat e Njeriut dhe Siguria Njerëzore**
- C. Historia dhe Filozofia e të Drejtave të Njeriut**
- D. Koncepti dhe Natyra e të Drejtave të Njeriut**
- E. Standardet e të Drejtave të Njeriut në Nivel Universal**
- F. Implemetimi i Instrumenteve Universale për të Drejtat e Njeriut**
- G. Të Drejtate e Njeriut dhe Shoqëria Civile**
- H. Sistemet Rajonale për Mbrojtjen dhe Promovimin e të Drejtave të Njeriut**

I. Evropa: *Instrumentet Evropiane të të Drejtave të Njeriut – 1. Sistemi i Këshillit të Evropës për të Drejtat e Njeriut: a. Vështrim – Institucionet dhe Instrumentet Evropiane për të Drejtat e Njeriut – b. Gjykata Evropiane për të Drejtat e Njeriut – 2. Sistemi i të Drejtave të Njeriut i Organizatës Evropiane për Siguri dhe Bashkëpunim në Evropë (OSBE) – 3. Politika e Bashkimit Evropian për të Drejtat e Njeriut – II. Amerikanët: Sistemi Interamerikan i të Drejtave të Njeriut – III: Afrika: Sistemi Afrikan i të Drejtave të Njeriut – IV. Regjionet tjera*

- I. Problemi i Mospërgjegjësisë**
- J. Jurisdiksioni Ndërkombëtar Penal**
- K. Iniciativat e të Drejtave të Njeriut në Qytete**
- L. Sfidat dhe Mundësitë Globale për të Drejtat e Njeriut**
- M. Bibliografia**

II. MODULE NGA ÇËSHTJE TË PËRZGJEDHURA TË TË DREJTAVE TË NJERIUT

- A. NDALIMI I TORTURËS**

TREGIMI ILUSTRUES

E DOMOSDOSHME TË DIHET

1. Një botë e lirë nga tortura: Ndalimi i torturës dhe siguria njerëzore – 2. Definimi dhe përshkrimi i çështjes: çka është tortura? Metodatat e torturës – Si bëhet tortura? - Motivet e torturës – Pse ushtrohet tortura? - Viktimat dhe kryesit e torturës, trajtimi çnjerëzor dhe poshtërues – 3. Perspektiva ndërkulturore dhe çështjet kontraverse – 4. Zbatimi dhe monitorimi: Zhvillimet e fundit,

E DOBISHME TË DIHET

1. Praktikatat e Mira: Aktivitetet e organizatave ndërkombëtare - Raportuesi special për torturë – qëllimet, mandati dhe aktivitetet – Komiteti Evropian për Parandalimin e Torturës dhe Dënimit apo Trajtimin Çnjerëzor dhe Poshtërues (CPT) - ... Sepse jam katërbëdhjetë vjeçar - Aktivitetet e Organizatave Joqeveritare (OJQ) - Amnesty International: Programi 12 pikësh për parandalimin e torturës - Kodi i etikës lidhur me torturën dhe trajtimet a dënimet tjera mizore, çnjerëzore dhe poshtëruese në relacion me paraburgimin dhe burgimin – 2. Trendet – 3. Kronologjia

AKTIVITETE TË PËRZGJEDHURA:

Aktiviteti I: Torturimi i terroristëve – Aktiviteti II: Një fushatë kundër torturës

B. LIRIA NGA VARFËRIA

TREGIMI ILUSTRUES

“Duke vdekur nga uria në Tokën e Suficitit”

E DOMOSDOSHME TË DIHET

1. Hyrje -2. Definimi dhe përshkrimi i çështjes: Definimi i varfërisë - Dimensionet e varfërisë - Grupet e prekura nga varfëria - Pse Varfëria po vazhdon – 3. Perspektiva ndërkulturore dhe çështjet kontraverse: Varfëria relative dhe varfëria absolute - Përjashtimi shoqëror – 4. Zbatimi dhe monitorimi: Organet e Konventave Ndërkombëtare për Monitorimin e Varfërisë - Raportuesit Special dhe ekspertët e pavarur

E DOBISHME TË DIHET

Praktikat e mira: Të varfërit janë profitabilë - Iniciativë 20 -20 e Malit - Uji ynë nuk është në shitje - Një Ardhmëri e qëndrueshme - Liria nga uria - Drejtësia ekonomike - Marrëveshja e Kotonous – 2. *Trendet:* Progresi drejt qëllimeve të mileniumit për zhvillim ekonomik – Sa shtet janë në rrugë të drejtë – 3. *Kronologjia:* Liria nga Varfëria - Dispozitat kryesore në instrumentet ndërkombëtare

AKTIVITETE TË PËRZGJEDHURA

Aktiviteti I: Bota në një fshat - Aktiviteti II: Fushata për veprim

BIBLIOGRAFIA dhe INFORMATAT PLOTËSUESE

C. MOSDISKRIMINIMI

TREGIMI ILUSTRUES

E DOMOSDOSHME TË DIHET

1. *“Diskriminimi – Lufta e pafund dhe e vazhdueshme për barazi:* Diskriminimi dhe siguria njerëzore – 2. *Definimi dhe përshkrimi i çështjes: Qëndrimi ose veprimi -* Kryesit e diskriminimit – Diskriminimi – Racizmi – Diskriminimi Racor – Ksenofobia - Jotoleranca dhe paragjykimet e ngjashme – Standardet ndërkombëtare - Detyrimet e sektorit privat (OJQ-të, mediat, etj.) – 3. *Perspektiva ndërkulturore dhe çështjet kontraverse – 4. Zbatimi dhe monitorimi*

E DOBISHME TË DIHET

Praktikat e Mira: Kodet vullnetare të sjelljes në sektorin privat - Luftimi i racizmit në Ligën Evropiane të Futbollit - Abolimi i Aparteidit – 2. *Trendet:* Marrëdhënia ndërmjet varfërisë, racizmit dhe ksenofobisë – Racizmi në internet – Antiislamizmi: Pasojat e 11 shtatorit 2001 – 3. *Kronologjia*

AKTIVITETE TË PËRZGJEDHURA

Aktiviteti I: Të gjitha qeniet njerëzore lindin të barabarta – Aktiviteti II: Qëllim se kush vjen për darkë

BIBLIOGRAFIA dhe INFORMATAT PLOTËSUESE

D. E DREJTA PËR SHËNDET

TREGIMI ILUSTRUES

E DOMOSDOSHME TË DIHET

1. *E Drejta për shëndet në kontekstin e gjerë: Siguria njerëzore dhe shëndeti – 2. Definimi dhe përshkrimi i çështjes: Shëndeti dhe të drejtat e njeriut - Ekzistimi, qasja, pranueshmëria dhe kualiteti – Mosdiskriminimi - E drejta për të gëzuar të mirat e përparimit shkencor - Globalizimi dhe E drejta për shëndet - Shëndeti dhe mjedisi – 3. Perspektiva ndërkulturore dhe çështjet kontraverse – 4. Zbatimi dhe monitorimi: Respektimi, mbrojtja dhe përmbushja e të drejtës për Shëndet - Kufizimet e së drejtës për shëndet - Mekanizmat monitoruese.*

E DOBISHME TË DIHET

Praktikat e Mira: Parandalimi i HIV/AIDS-it - Juritë e qytetarëve dhe Politikat e shëndetit publik - Betimi i Malikondës - Libri i kujtimeve – 2. Trendet: Strategjitë për integrimin e të Drejtave të Njeriut dhe Zhvillimit Shëndetësor – Statistikat - Vdekshmëria e Nënave – 4. Kronologjia

AKTIVITETE TË PËRZGJEDHURA

Aktiviteti I: Imagjinimi i “Shtetit të Mirëqenies së plotë fizike, mendore dhe sociale”
– Aktiviteti II: Planifikimi i realizimit të së drejtës për shëndet

BIBLIOGRAFIA dhe INFORMATAT PLOTËSUESE

E. TË DREJTAT E GRAVE

TREGIMI ILUSTRUES

Tregimi i Maria da Pena Maja Fernandez

E DOMOSDOSHME TË DIHET

1. *Të drejtat e grave: Gjinia dhe zgjerimi i konceptit të gabuar të të drejtave të grave - Siguria njerëzore dhe gratë – 2. Definimi dhe përshkrimi i çështjes: Një vështrim historik - Konferenca Botërore për të Drejtat e Njeriut - Platforma e Pekingut për veprim - Gratë dhe varfëria - Gratë dhe shëndeti - Gratë dhe huna - Gratë dhe konfliktet e armatosura - Gratë dhe resurset natyrore - Fëmija vajzë – 3. Perspektiva ndërkulturore dhe çështjet kontraverse – 4. Zbatimi dhe monitorimi.*

E DOBISHME TË DIHET

Praktikat e mira: CLADEM – Konventa Interamerikane për Dhunë Ndaj Grave – PDHRE – 2. Trendet: ICC – 3. Kronologjia

AKTIVITETE TË PËRZGJEDHURA

Aktiviteti I: Parafrazimi i CEDAW-it – Aktiviteti II: Gjuha e shenjave e grave dhe burrave.

F. SUNDIMI I LIGJIT DHE GJYKIMI I DREJTË

TREGIMI ILUSTRUES

E DOMOSDOSHME TË DIHET

1. Hyrje: Sundimi i ligjit - Zhvillimi historik i sundimit të ligjit - Gjykimi i drejtë si element kryesor i sundimi të ligjit - Sundimi i ligjit, gjykimi i drejtë dhe siguria njerëzore – *2. Definimi dhe përshkrimi i çështjes:* Standardet minimale të të drejtave të të akuzuarit janë - Dispozitat për gjykim të drejtë - barazia para ligjit dhe para gjykatës - qasja në mjete gjyqësore efektive dhe të drejta - pavarësia dhe paanshmëria. - Dëgjimi publik - E drejta e prezumimit të pafajësisë - E drejta për t'u gjykuar pa vonesë të tepruar - E drejta për t'u mbrojtur vetë ose përmes përfaqësuesit ligjor dhe e drejta për të qenë i pranishëm gjatë gjykimit - E drejta për të kërkuar dhe pyetur dëshmitarët dhe që të sillen në gjyq për t'u marrë në pyetje - E drejta për përkthyes pa pagesë - Parimi *Nulla Poena Sine Lege* - *3. Perspektiva ndërkulturore dhe çështjet kontraverse* – *4. Zbatimi dhe monitorimi* - Rasti i Shqipërisë - Ndërtimi i kulturës së respektimit të sundimit të ligjit në Kosovë

E DOBISHME TË DIHET

Praktikat e Mira: Asistenca zhvillimore për vënien e sistemit gjyqësor funksional - Komisioni i Pavarur Gjyqësor në Bosnjë dhe Hercegovinë (IJC) - Rezoluta për Respektimin dhe Forcimin e Pavarësisë së Gjyqësisë (Afrikë) – *2. Trendet:* Tribunalet ndërkombëtare: Ndërmjetësimi dhe arbitrazhi - Rritja e publicitetit të gjykimeve - *3. Kronologjia*

AKTIVITETE TË PËRZGJEDHURA

Aktiviteti I: Të dëgjosh ose të mos dëgjosh? Aktiviteti II: “ Si mund t'i mbrosh ata njerëz?”

G. LIRITË RELIGJIOZE

TREGIMI ILUSTRUES

E DOMOSDOSHME TË DIHET

1. Liritë religjioze: Një rrugë e gjatë ende ka mbetur për t'u udhëtuar: Liritë Religjioze dhe Siguria Njerëzore – *2. Definimi dhe Përshkrimi i Çështjes:* Çka është Religjioni? - Çka është besimi? - Çka janë liritë religjioze? - Standardet ndërkombëtare - Parimi i mosdiskriminimit – Edukimi - Kufizimet e lirive religjioze -*3. Perspektiva Ndërkulturore dhe Çështjet kontraverse:* Shteti dhe feja - Apostatizmi – Liria për të zgjedhur ose ndryshuar fenë - Proselitizmi – e drejta për të përhapur besimin - Kundërshtimi i ndërgjegjshëm i shërbimit ushtarak - *4. Zbatimi dhe monitorimi:* Masat parandaluese dhe strategjitë e ardhshme

E DOBISHME TË DIHET

Praktikat e Mira: Dialogu ndërfaqësor për pluralizëm religjioz – *2. Trendet:* Kultet, sektet dhe lëvizjet e reja religjioze - Gratë dhe feja - Ekstremizmi religjioz dhe ndikimi i tij – *3. Kronologjia*

AKTIVITETE TË PËRZGJEDHURA

Aktiviteti I: Fjalët që plagosin Aktiviteti II: Feja ime dhe feja e fqinjët tim

BIBLIOGRAFIA DHE BURIMET PLOTËSUESE

F. SUNDIMI I LIGJIT DHE GJYKIMI I DREJTË

TREGIMI ILUSTRUES

E DOMOSDOSHME TË DIHET

1. Hyrje: Sundimi i Ligjit - Zhvillimi historik i Sundimit të Ligjit - Gjykimi i Drejtë si element kryesor i Sundimit të Ligjit - Sundimi i Ligjit, Gjykimi i Drejtë dhe Siguria Njerëzore – *2. Definimi dhe Përshkrimi i Çështjes:* Standardet minimale të drejtave të akuzuarit janë - Dispozitat për Gjykim të Drejtë - Barazia para Ligjit dhe para Gjykatës - Qasja në Mjete Gjyqësore efektive dhe të drejta - Pavarësia dhe paanshmëria - Dëgjimi Publik - E Drejta e Prezumimit të Pafajësisë - E drejta për t'u gjykuar pa vonesë të tepruar - E drejta për t'u mbrojtur vetë ose përmes përfaqësuesit ligjor dhe e drejta për të qenë i pranishëm gjatë gjykimit - E drejta për të kërkuar dhe pyetur dëshmitarët dhe që të sjellen në gjyq për t'u marrë në pyetje - E drejta në përkthyes pa pagesë - Parimi *Nulla Poena Sine Lege* - *3. Perspektiva Ndërkulturore dhe Çështjet Kontraverse* – *4. Zbatimi dhe Monitorimi* - Rasti i Shqipërisë - Ndërtimi i Kulturës së Respektimit të Sundimit të Ligjit në Kosovë

E DOBISHME TË DIHET

Praktikat e Mira: Asistenca Zhvillimore për Vendosjen e Sistemit Gjyqësor Funkcional - Komisioni i Pavarur Gjyqësor në Bosnjë dhe Hercegovinë (IJC) - Rezoluta për Respektimin dhe Forcimin e Paarësisë së Gjyqësisë (Afrikë) – 2. *Trendet:* Tribunalet Ndërkombëtare: Ndërmjetësimi dhe Arbitrazhi - Rritja e Publicitetit të Gjykimeve - 3. *Kronologjia*

AKTIVITETE TË PËRZGJEDHURA

Aktiviteti I: Të dëgjosh ose të mos dëgjosh? Aktiviteti II: “ Si mund t’i mbrosh ata njerëz?”

G. LIRITË RELIGJIOZE

TREGIMI ILUSTRUES

E DOMOSDSHME TË DIHET

1. *Liritë religjioze:* Një rrugë e gjatë edhe ka mbetur për t’u udhëtuar: Liritë Religjioze dhe Siguria Njerëzore – 2. *Definimi dhe Përshkrimi i Çështjes:* Çka është Religjioni? - Çka është besimi? - Çka janë liritë religjioze? - Standardet Ndërkombëtare - Parimi i mosdiskriminimit – Edukimi - Kufizimet e lirive religjioze -3. *Perspektiva Ndërkulturore dhe Çështjet Kontraverse:* Shteti dhe feja - Apostatizmi – Liria për të zgjedhur ose ndryshuar fenë - Proselitizmi – e drejta për të përhapur besimin - Kundërshtimi i ndërgjegjshëm i shërbimit ushtarak - 4. *Zbatimi dhe Monitorimi:* Masat parandaluese dhe strategjitë e ardhshme

E DOBISHME TË DIHET

1. *Praktikat e Mira:* Dialogu ndërfejar për pluralizëm religjioz – 2. *Trendet:* Kultet, sektet dhe lëvizjet e reja religjioze - Gratë dhe feja - Ekstremizmi religjioz dhe ndikimi i tij – 3. *Kronologjia*

AKTIVITETE TË PËRZGJEDHURA

Aktiviteti I: Fjalët që plagosin Aktiviteti II: Feja ime dhe feja e fqit tim

BIBLIOGRAFIA dhe INFORMATAT PLOTËSUESE

H. E DREJTA PËR ARSIMIM

TREGIMI ILUSTRUES

Tregimi për Majan

E DOMOSDSHME TË DIHET

1. *Hyrje: Pse e drejta për arsimim?* – Arsimimi dhe Siguria Njerëzore – Zhvillimi historik – 2. *Defnimi dhe përshkrimi i çështjes:* Përmbajtja e të Drejtës për Arsimim dhe Obligimet Shtetërore - Standardet që duhet të arrihen – Disponueshmëria – Kyçja - Pranueshmëria – Adaptueshmëria – 3. *Prespektivat ndërkulturore dhe çështjet e diskutueshme:* Afrika e nënsaharës – Amerika Latine dhe Kareibet – Evropa Qendrore dhe Lindore, Komonueltit i Shteteve të pavarura dhe shteteve Baltike – Vendet e Industrializuara – 4. *Zbatimi dhe Monitorimi:* Komisioni për të Drejta Ekonomike, Sociale dhe Kulturore – Problemet e zbatimit

E DOBISHME TË DIHET

1. *Praktikat e Mira* - 2. *Trendet:* Gjendja aktuale sa i përket Arritjes së Arsimimit Fillor Universal – 3. *Kronologjia*

AKTIVITETE TË ZGJEDHURA

Aktiviteti I: Vepro – Aktiviteti II: Kallëpi romboik

BIBLIOGRAFIA DHE INFORMATAT PLOTËSUESE

I. TË DREJTAT E FËMIJËS

TREGIMI ILUSTRUES

Fëmijët e prekur nga konfliktet e armatosura - Përdorimi seksual i fëmijëve për përfitime

E DOMOSDSHME TË DIHET

1. *Beteja për mbrojtjen e të drejtave të fëmijëve* – Të drejtat e fëmijës dhe sigurimi njeri/fëmijë – 2. *Defnimi dhe përshkrimi i çështjes:* Natyra dhe përmbajtja e të drejtave të njeriut të fëmijëve – Konceptet parësore të Konventës mbi të Drejtat e Fëmijës – Mundësia e fëmijës, aspektet gjinore dhe të brezave - Pamja e tërësishme e fëmijës – Marrëdhënia – fëmijë – prind – shtet – Mosdiskriminimi i fëmijëve - Interesi më i mirë i fëmijës - Definimi i “fëmijës” nga KDF-ja - Të Drejtat e Konventës : pjesëmarrja – mbrojtja – dispozitat - Përmbledhje: Pse përdorimi i të drejtës për fëmijë – qasje e bazuar? – 3. *Prespektivat ndërkulturore dhe çështjet e diskutueshme* – 4. *Zbatimi dhe Monitorimi*

E DOBISHME TË DIHET

1. Praktikat e Mira: “Raportet hije“ joqeveritare dhe “Koalicionet Nacionale” - 2. *Trendet:* Fakte dhe të dhëna – informata statistike për të drejtat e fëmijës – 3. Kronologjia

AKTIVITETE TË ZGJEDHURA

Aktiviteti I: Tavolina e rrumbullakëtpër veprim për ta zvogëluar punën e fëmijëve - 2. Aktiviteti II: Mospërfillja prindore dhe keqtrajtimi

BIBLIOGRAFIA DHE INFORMATAT PLOTËSUESE

J. TË DREJTAT E NJERIUT NË KONFLIKTET E ARMATOSURA

TREGIMI ILUSTRUES

E DOMOSDSHME TË DIHET

1. Edhe luftërat kanë kufij: DNH dhe Siguria Njerëzore - **Origjina e DNH** - DNH si e drejtë ndërkombëtare - **DNH dhe të Drejtat e Njeriut** - Kur përdoret DNH? – 2. *Defnimi dhe përshkrimi i çështjes:* Cilat janë rregullat themlore të DNH në konfliktet e armatosura? - Çka mbron DNH dhe si? - Kush duhet ta respektojë Ligjin Humanitar Ndërkombëtar? – 3. *Prespektivat ndërkulturore dhe çështjet e diskutueshme:* **Rëndësia e vetëdijësimit kulturor - Vështrimet e kundërta lidhur me aplikueshmërinë e DNH – 4. Zbatimi dhe Monitorimi:** Masat parandaluese - Masat për vështrimin pajtues - Masat represive

E DOBISHME TË DIHET

1. Praktikat e Mira: **Mbrojtja e civilëve** - Mbrojtja e të burgosurve - **Rivendosja e lidhjeve familjare** – **Një fjalë për emblemën** - Parimet e punës e veprimit humanitar – Parimet fundamentale të Kryqit të Kuq dhe Gjysmëhënës së Kuqe – 2. *Trendet:* **Ndalimi i minave antikëmbësorike** - Disa statistika të ndihmës së KNKK për vitin 2001 – 3. *Kronologjia:* Instrumentet bazë të DNH dhe instrumentet e tjera të ndërlidhura

AKTIVITETE TË ZGJEDHURA

Aktiviteti I: Pse të respektohet DNH-ja? – Aktiviteti II: Etika e veprimeve humanitare

BIBLIOGRAFIA DHE INFORMATAT PLOTËSUESE

K. PUNA

TREGIMI ILUSTRUES

“Kushtet e tmerrshme të punës në zonat e lira të tregtisë”

E DOMOSDSHME TË DIHET

1. “Bota e punës në shekullin XXI”: Puna dhe siguria njerëzore – 2. Defnimi dhe përshkrimi i çështjes: Legjislacioni Ndërkombëtar i Punës – Ratifikimi i konventave (bazë) të Organizatës Ndërkombëtare të Punës – Të drejtat e njeriut të lidhura me punë në të drejtën ndërkombëtare të të drejtave të njeriut - Universale e të Drejtave të Njeriut - Konventa Ndërkombëtare mbi të Drejtat Civile dhe Politike - Çfarë lloje të skllavërisë ekzistojnë sot? - Konventa Ndërkombëtare mbi të Drejtat Ekonomike, Sociale dhe Kulturore - E drejta për formimin dhe bashkimin në sindikata - Shkallët e obligimit – 3. Prespektivat ndërkulturore dhe çështjet e diskutueshme – 4. Zbatimi dhe Monitorimi

E DOBISHME TË DIHET

1. Praktikrat e Mira: Programi Ndërkombëtar për Eliminimin e Punës së Fëmijës (PNEP) - Kodet e veprimeve të korporatave ndërlidhur me punën dhe të drejtat e njeriut - Shenjat (etiketa) e prodhimeve - Marrëveshja Globale – 2. Trendet: Zonat e Procesit të Eksportit (ZPE) - Dobësimi i sindikatave - Rritja e mobilitetit ndërkombëtar: migrimi i punëtorëve - Papunësia e të rinjve

AKTIVITETE TË ZGJEDHURA

Aktiviteti I: Femra – Fëmijët – Puna – Aktiviteti II: Drejtësia/Paanësia ekonomike

BIBLIOGRAFIA DHE INFORMATAT PLOTËSUESE

L. LIRIA E TË SHPREHURIT DHE LIRIA E MEDIAVE

TREGIMI ILUSTRUES

E DOMOSDSHME TË DIHET

1. Rëndësia e kaluar dhe e tanishme: Siguria Njerëzore, Liria e të shprehurit dhe e Mediave - Sfidat e vjetra dhe të reja – 2. Përmbajtjet dhe Kërcënimet: Elementet kryesore të lirisë së të shprehurit: Shkelja e të drejtave, kërcënimet dhe rreziku - Kufizimet legjitime të së drejtës – 3. Zbatimi dhe Monitorimi: Roli i Asociacioneve

Profesionale dhe OJQ-ve të tjera – 4. *Prespektivat ndërkulturore dhe çështjet e diskutueshme: Kronologjia*

E DOBISHME TË DIHET

1. *Roli i mediave të lira për shoqërinë demokratike* -2. *Media dhe minoritetet* – 3. *Liria e mediave dhe zhvillimi ekonomik* – 4. *Propaganda e lufës dhe predikimi i urrejtjes* – 5. *Praktika të mira* – 6. *Liria e mediave dhe arsimimi për të drejtat e njeriut* – 7. *Trendet: Mediat dhe interneti* - Rritja e mediave në shtetet në zhvillim – 8. *Kronologjia*

AKTIVITETE TË ZGJEDHURA

Aktiviteti I: Ballina – Aktiviteti II: Ndikimi i internetit

BIBLIOGRAFIA DHE INFORMATAT PLOTËSUESE

M. DEMOKRACIA

TREGIMI ILUSTRUES

Ndërtimi i demokracisë në Timorin Lindor - Drejtësia dhe pajtimi - Më shumë sfida në të ardhmen

E DOMOSDOSHME TË DIHET

1. *Demokracia në rritje?: Demokracia dhe Siguria Njerëzore* – 2. *Definimi dhe përshkrimi: Çka është demokracia dhe si është zhvilluar !? - Elementet thelbësore të demokracisë moderne – Teoritë e demokracisë – Format e demokracisë* – 3. *Prespektivat ndërkulturore dhe çështjet e diskutueshme: Debati për “vlerat aziatike” - Sfidat e demokracisë në shtetet islame - Disa pika për mendim të mëtutjeshëm* – 4. *Zbatimi dhe Monitorimi*

E DOBISHME TË DIHET

1. *Praktika të mira: Në rrugën për demokraci* – 2. *Trendet: Pjesëmarrja politike e femrave – Femrat në parlament - Demokraci@ Drejtpërdrejt (Online) – Globalizimi dhe demokracia - Deficiti demokratik në organizatat ndërkombëtare, korporatat multinacionale dhe organizatat joqeveritare*

AKTIVITETE TË ZGJEDHURA

Aktiviteti I: Fushata – Aktiviteti II: Një minare në bashkësinë tonë?

BIBLIOGRAFIA DHE INFORMATAT PLOTËSUESE

III. BURIME SHITESË

A. LUFTA NË VAZHDIM PËR TË DREJTAT E NJERIUT – KRONOLOGJIA

B. LITERATURË E SYGJERUAR MBI TË DREJTAT E NJERIUT

C. BURIMET PËR ARSIMIMIN PËR TË DREJTAT E NJERIUT INFORMATA MBI SFONDIN UDHËZUES DHE MATERIALE EDUKATIVE

Fëmijët

Rinia

Të rriturit

ARSIMIMI PËR TË DREJTAT E NJERIUT NË INTERNET

Materialet e arsimit

Biblotekat me qasje nëpërmjet internetit

D. KONTAKTE TË RËNDËSISHME

ORGANIZATAT

Organizatrat Ndërkombëtare

Organizatrat Regjionale

Afrika

Amerika

Evropa

OJQ-të

OJQ-të Ndërkombëtare

OJQ-të Regjionale

Afrika dhe Lindja e Mesme

Azia dhe Paqësori

Evropa

Amerika

PROGRAMET E MAGJISTRATURËS PËR TË DREJTAT E NJERIUT

E. ORGANIZATA TË ZGJEDHURA TË ‘RSN’ TË TË DREJTAVE TË NJERIUT

AUSTRIA

KANADA

KILI

GREQIA

IRLANDA

JORDANI

MALI

HOLANDA

NORVEGJIA

SLLOVENIA

AFRIKA E JUGUT

ZVICRA

TAJLANDA

Deklarata Universale për të Drejtat e Njeriut

Vërejtje të përgjithshme mbi metodologjinë e arsimimit mbi të drejtat e njeriut

Fjalorth

Indexi